

V naslednjih poglavjih so orisane nekdanje in današnje oblike in možnosti zdravstva in socialnega skrbstva (str. 605—653), šolstva (str. 654—721) in kulturno-prosvetnega dela (str. 722—835). Sledita še poglavji Preminulim ustvarjalcem zbornika v spomin (M. Ž a g a r, F. F i j a v ž in J. L i š k a), in Vidnejše osebnosti, kamor je vključenih 181 domačinov kot kulturnih, gospodarskih, znanstvenih in političnih delavcev. Večino podatkov za pomembnejše osebnosti je prispeval R. S a v n i k.

Zbornik Med Bočem in Bohorjem prinaša blizu 130 prispevkov s poljudnimi pregledi in osvetlitvami raznovrstne problematike z najrazličnejših področij. Knjiga pomeni zato tudi bogato in temeljno izhodišče za nove raziskave o svetu in ljudeh v Voglajnsko-sotelski Sloveniji.

Milan Natek

Prostorski vidiki posledic predvidenih in že izgrajenih energetskih objektov v SFRJ, Geographica Slovenica 15, Inštitut za geografijo Univerze E. Kardelja v Ljubljani, Ljubljana, 1984.

Zbornik prinaša osemnajst referatov in štiri diskusijske prispevke z obravnavano tematiko, ki so bili predstavljeni na jugoslovanskem posvetovanju. Tega je z zgornjim naslovom decembra 1984 organiziral omenjeni inštitut.

Vsebinsko so članki razvrščeni posebej v prispevke o prostorskih vplivih in posledicah hidroenergetskih objektov in posebej termoenergetskih.

V prvem sklopu je največ poudarka na izkoriščanju naravnih virov za pridobivanje električne energije, v prvi vrsti iz vodnih virov (možnostim energetske izrabe, lokacijskim odločitvam, oblikovno krajinski presoji, možnostim izkoriščanja akumulacijskih jezer itd.) in z njim povezanimi degradacijskimi posledicami v okolju, varovanju naravnih značilnosti voda, izgubi kmetijskih zemljišč itd. Članki prinašajo številne primere iz SR Črne gore, Hrvaške, Slovenije in Srbije.

Drugo vsebinsko področje prikazuje fizične in družbeno geografske posledice termoenergetskih objektov (onesnaženje vode in zraka, poškodovanosti vegetacije, dnevno migracijo delovne sile itd.) v Velenju, na Kosovu, v Ivangradu, Plevljah, Tikvešu itd. Diskusijski prispevki se nanašajo na prostorsko-geografske in ekološko-krajinsko-estetske vplive hidroenergetskih objektov, na ekonomsko vrednotenje izkoriščanja naravnih virov in na možne posledice gradnje termoelektrarne Plomin II.

V vsebinskem smislu predstavlja Geographica Slovenica 15 novost. V njej so poleg geografskih prvič zbrani tudi prispevki drugih strok: ekologije, arhitekture, energetike, ekonomije, strojništva. Njihov interdisciplinarni značaj pa se odraža, žal, le v različnih, med seboj ločeno prikazanih vidikih »vrednotenja« posegov v okolje. Pri tem tudi prispevki geografov niso izjema. Pri prikazovanju posledic izkoriščanja naravnih virov, torej pri proučevanju odnosa med družbo in naravo, ki je osnovna naloga geografije, ostaja večina geografskih prispevkov na vzročno posledičnih analizah. V geografiji bi bilo treba zato preseči analizo medsebojnega součinkovanja med posameznimi pokrajnotvornimi elementi in preiti k sintezi teh spoznanj. Kljub tej pomanjkljivosti skušajo nekateri geografski članki posege v okolje vendarle celovito vrednotiti, upoštevajoč pri tem tudi ekološke vidike, vidike varstva okolja in dolgoročno urejanje prostora.

Geographica Slovenica 15 predstavlja brez dvoma nazoren pregled dosedanjih proučevanj jugoslovanskih geografov in nekaterih drugih strokovnjakov o prostorskih vzrokih in posledicah hidro- in termoenergetskih objektov v Jugoslaviji. Zato je zbornik dobra osnova tudi za primerjanje in preverjanje teoretičnih in metodoloških izhodišč geografije na tem področju. Hkrati pa nudi tudi primerno vsebino za seznanjanje širše javnosti s to problematiko.

A. Černe